

Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller groft uagtsomt, og der ved overtrædelsen er forvoldt skade på sundheden eller forvoldt fare herfor, eller der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet opnået en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, jf. bestemmelsens stk. 2.

Efter bestemmelsens stk. 3 kan der i regler, som fastsættes i medfør af loven, fastsættes straf af bøde, eller fængsel i indtil 2 år under de ovennævnte betingelser, for overtrædelser af bestemmelser i reglerne eller af vilkår, der meddeles efter reglerne. Der kan på samme måde i reglerne fastsættes straf for overtrædelse af bestemmelser i EU-forordninger om forhold, som omfattes af loven.

2.4.2 Administrative bødeforlæg

Med hjemmel i fødevarelovens § 61, stk. 1, kan sager afgøres ved administrative bødeforlæg udstedt af Fødevarestyrelsen, i praksis Fødevareregionerne.

Et administrativt bødeforelæg kan alene anvendes i tilfælde, hvor sagen er klar både med hensyn til overtrædelsens indhold og med hensyn til de retsregler, der er overtrådt. Herudover er det en forudsætning, at overtrædelsen ikke skønnes at ville medføre højere straf end bøde, og at den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og samtidig erklærer sig rede til inden for en nærmere angiven frist at betale en nærmere angiven bøde. Den pågældende kan ved at nægte at betale bøden få sagen prøvet ved domstolene. Endelig er det en forudsætning, at bødestørrelsen er i overensstemmelse med retningslinier fastsat enten af domstolene eller af Folketinget.

Et administrativt bødeforelæg vil ofte blive opfattet som en mere enkel og mindre belastende afgørelsesform end en indenretlig afgørelse, der involverer såvel politi som retsvæsen. Samtidig indebærer et administrativt bødeforelæg, hvis det vedtages, en aflastning af domstolene og en hurtigere afgørelse af sagen.

Fødevarestyrelsen har på baggrund af hidtidig domspraksis på fødevarerområdet udarbejdet et ”bøde-katalog”, hvori der er fastsat vejledende normalbødestørrelser. Det skal understreges, at bødestørrelserne i dette katalog er vejledende, idet fastsættelse af bødestørrelser beror på en konkret vurdering af den enkelte sag. I de tilfælde, hvor der ikke foreligger domspraksis, anmeldes overtrædelser til politiet.

2.4.3 Baggrunden for at søge bøderne skærpet på udvalgte områder

Fødevarer sikkerhed er et væsentligt samfundsansliggende, og det er af stor vigtighed, at overtrædelser af

fødevarerlovgivningen bliver sanktioneret konsekvent og føleligt for virksomhederne.

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender finder, at det nuværende bødeniveau på flere områder er for lavt og derfor ikke har den fornødne præventive effekt, ligesom bødeniveauet på sammenlignelige områder er højere. Den hidtidige domspraksis tyder på, at der til en vis grad er et indbyrdes misforhold mellem bødestørrelserne for visse typer af overtrædelser. Eksempelvis sanktioneres manglende rengøring som udgangspunkt alene med en bøde på 3.000-5.000 kr., mens overtrædelse af reglerne om mærkning og vildledning som udgangspunkt sanktioneres med en bøde på 5.000-10.000 kr. Krav om tilstrækkelig rengøring må anses som helt grundlæggende indenfor fødevarerhygiejne og af stor betydning for fødevarer sikkerheden, og bødestørrelsen forekommer derfor ikke proportional i forhold til bødestørrelsen for overtrædelse af reglerne om mærkning. Dette misforhold bør justeres, så bødestørrelserne i større omfang afspejler overtrædelsens grovhed og farlighed. De overtrædelser, der udgør en konkret eller potentiel fare for fødevarer sikkerheden, skal derfor medføre de højeste bøder.

Bødestørrelserne kan søges forhøjet på udvalgte områder ved at indbringe sagen for retten med påstand om højere bøder for derved at opnå ny retspraksis. Mange af afgørelserne vil imidlertid omfatte flere forhold og dermed ikke specifikt tage stilling til bødestørrelsen for den enkelte overtrædelse, ligesom en del sager vil blive afgjort med den skyldiges vedtagelse af et bødeforelæg udstedt af politiet. Sådanne bøder kan ikke danne grundlag for fremtidig udstedelse af administrative bøder i Fødevarestyrelsen (fødevareregionerne).

2.4.4 Vejledende bøder

Hensigten med lovforslaget er, at der skal ske en væsentlig, generel skærping af bødeniveauet på de fleste områder indenfor fødevarerlovgivningen. På denne baggrund foreslås § 60, stk. 5, udvidet, således at der ved udmåling af bødestraf – udover virksomhedens omsætning og de almindelige regler i straffeloven – endvidere skal tages hensyn til, om overtrædelse har fremkaldt fare for fødevarer sikkerheden eller er begået som led i en systematisk overtrædelse af fødevarerlovgivningen samt til den tilsigtede berigelse.

Bemærkningerne indeholder under punkt 2.4.4.2 en række vejledende bødestørrelser. Disse konkrete tilkendegivelser kan tjene som udgangspunkt for sanktionsfastsættelsen på de forskellige områder. Det er endvidere hensigten, at de foreslåede normalbøder kan anvendes som grundlag for Fødevarestyrelsens